

Na osnovu članka 16, članka 61. stavak 1. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i članka 14. stavak 3. točka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 39/09) generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK
KOJIM SE USPOSTAVLJA OKVIR ZA STVARANJE JEDINSTVENOG EUROPSKOG
NEBA

Članak 1.

(Predmet)

Predmet ovog Pravilnika je uspostavljanje usklađenog regulatornog okvira za stvaranje Jedinštenog europskog neba.

Članak 2.

(Područje primjene)

- (1) Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članku 3. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika neće uticati na suverenitet Bosne i Hercegovine nad njenim zračnim prostorom i na zahtjeve Bosne i Hercegovine vezane za javni poredak, javnu bezbjednost i na pitanja odbrane, definisana u članku 13. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika. Ovaj propis i gore navedene mjere se ne bave vojnim operacijama i obukom.
- (2) Primjena ovog Pravilnika i mjera spomenutih u članku 3. Dodatka I ovog Pravilnika neće uticati na prava i dužnosti država članica po Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz Čikaga 1944, tzv. Čikaškoj konvenciji.
- (3) Ovim Pravilnikom primjenjivat će se odredbe Dodatka I uz ovaj Pravilnik i to: od 1 – 4, 6 i od 9 – 14.

Članak 3.

(Ciljevi)

Cilj inicijative jedinstvenog europskog neba je da se unaprijede postojeći standardi bezbjednosti letenja i ukupne efikasnosti općeg zračnog prometa u Europi, da se optimalno koriste kapaciteti udovoljavajući zahtjevima svih korisnika zračnog prostora i da se minimiziraju kašnjenja. Težeći ovom cilju, namjera ovog Pravilnika je da uspostavi harmoničan regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba do 31. prosinca 2004. godine.

Članak 4.

(Pojmovi)

- (1) Definicije pojmova iz ovog Pravilnika nalaze se u članku 2. Uredbe iz Dodatka I i.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, pojmovi »Zajednica«, »pravo Zajednice«, »Ugovor o osnivanju Europske zajednice«, »Službeni list Europske unije«, »zračna luka Zajednice« i »država članica«, iz Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika, čitat će se u skladu sa točkama 2. i 3. Dodatka II ECAA Sporazuma.
- (3) U smislu ovoga Pravilnika pojmovi »nacionalna zrakoplovna vlast« (»national aviation authority«) i »nacionalna nadležna vlast« (»national competent authority«) iz Uredbe iz Dodatka I Pravilnika, čitat će se kao »Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine«.

Članak 5.

(Državna nadzorna vlast)

- (1) Nominirano tijelo državne nadzorne vlasti Bosne i Hercegovine je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA) koje obavlja zadate zadatke u skladu sa ovim Pravilnikom i člankom 3. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika.
- (2) BHDCA, kao državna nadzorna vlast, biti će nezavisno tijelo od pružatelja usluga zračne navigacije, BHANSA. Ova nezavisnost će se postići kroz adekvatno odvajanje, najmanje na funkcionalnom nivou, između BHDCA i BHANSA. Bosna i Hercegovina će osigurati da BHDCA, kao državna nadzorna vlast izvršava svoje ovlasti nepristrasno i transparentno.

Članak 6.

(Nadležnost za provođenje Pravilnika)

U smislu provedbe Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika nadležna je BHDCA, u okviru nadležnosti koje u područjima iz članka 1. Pravilnika ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/09) i ovoga Pravilnika.

Članak 7.

(Dodaci)

- (1) Dodatak I uz ovaj Pravilnik čine njegov sastavni dio.
- (2) Dodatak I iz stavka (1) ovoga članka čini Uredba (EC) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. koji određuje okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirni propis) (Tekst relevantan za EEA) (*Europska ekonomska oblast*).

Član 6.

(Tumačenje)

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredaba ovoga Pravilnika mjerodavan biti će tekst Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom listu Europske unije.

Član 7.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u »Službenom glasniku BiH«.

Broj: 1-1-02-2-556-1/10

Banja Luka, 15.04.2010.

GENERALNI DIREKTOR
Ratkovica Đorđe, v.r.

DODATAK I

I
(Dokumenti čije objavljivanje je obavezno)

UREDBA (EC) Br. 549/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA
od 10. ožujka 2004.

koji određuje okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba
(okvirni propis)

(Tekst relevantan za EEA)

(Europska ekonomska oblast)

EUROPSKI PARLAMENT I SAVJET EUROPSKE UNIJE,

Poštujući Ugovor kojim se uspostavlja Europska zajednica, posebno njegov član 80(2),

Poštujući prijedlog Komisije¹,

Poštujući mišljenje Europskog ekonomskog i socijalnog komiteta²

Poštujući mišljenje Komiteta regija³

Postupajući u skladu sa procedurama datim u članku 251 Ugovora⁴, u svjetlu zajedničkog teksta koji je odobrio Komitet za nagodbu 11. prosinca 2003.

Budući da:

1. implementacija zajedničke transportne politike zahtijeva efikasan sistem zračnog prometa koji omogućava bezbjedan i redovan rad službi zračnog prometa, tako olakšavajući slobodno kretanje dobara, ljudi i usluga

¹ OJ C 103 E, 30.4.2002, p. 1.

² OJ C 241, 7.10.2002, p. 24.

³ OJ C 278, 14.11.2002, p. 13.

⁴ Mišljenje Europskog parlamenta od 3. rujna 2002. (OJ C 272 E, 13.11.2003, p. 296), zajednički stav savjeta od 18. ožujka 2003. (OJ C 129 E, 3.6.2003, p. 1) i stav Europskog parlamenta od 3. srpnja 2003. (još nije objavljen u službenom glasniku). Pravno rješenje Europskog parlamenta od 29. siječnja 2004. i odluku Savjeta od 2. veljače 2004.

2. je na svom vanrednom sastanku u Lisabonu 23. i 24. ožujka 2000. godine Europsko vijeće pozvalo Komisiju da iznese prijedloge o upravljanju zračnim prostorom, kontrolom zračnog prometa i upravljanjem tokovima zračnog prometa, zasnovane na radu grupe na visokom nivou o jedinstvenom europskom nebu koju je osnovala Komisija. Ova grupa, koju su uglavnom sačinjavale civilne i vojne vlasti u državama članicama, podnijela je svoj izvještaj u studenom 2003.godine.

3. Rad bez zapreka sistema zračnog prometa zahtijeva dosljedan, visok nivo bezbjednosti u službama zračne plovidbe koji omogućava optimalno korištenje zračnog prostora Europe, visok nivo bezbjednosti u putovanju zrakom, uz dužnost udovoljavanja opštem interesu službi zračne navigacije, uključujući obaveze javnih službi. Stoga bi trebao da se izvodi uz primjenu najviših standarda odgovornosti i nadležnosti.

(4) Inicijativa Jedinostvenog europskog neba bi trebala biti razvijana u skladu sa obavezama koje nastaju na osnovu članstva Zajednice i njenih država članica Eurocontrol-a, i u skladu sa principima određenim u Čikaškoj konvenciji o međunarodnom zrakoplovstvu iz 1944. godine.

(5) Odluke vezane za sadržaj, obim i provodjenje vojnih operacija i obuke ne spadaju u okvir nadležnosti Zajednice.

6) Države članice su usvojile opštu izjavu o vojnim pitanjima vezanim za Jedinostveno europsko nebo⁵. Prema ovoj izjavi države članice bi posebno trebale unaprijediti civilno-vojnu saradnju i, do nivoa za koji sve zainteresovane države članice smatraju da je neophodno, olakšavati saradnju između njihovih oružanih snaga po svim pitanjima upravljanja zrakoplovnim saobraćajem.

(7) Zračni prostor predstavlja ograničen resurs, čije optimalno i efikasno korištenje biti će moguće samo ako se u obzir uzmu zahtjevi svih korisnika, i kad je relevantno ako budu zastupljeni u izradi, procesu donošenja odluka i implementaciji Jedinostvenog europskog neba, uključujući Komitet za jedinstveno nebo.

(8) Iz svih ovih razloga, i sa ciljem proširenja jedinstvenog europskog neba da bi uključivalo veći broj europskih država, Zajednica bi trebala, uzimajući u obzir razvoj događaja u Eurocontrolu, odrediti zajedničke ciljeve i program aktivnosti da bi mobilisala nastojanja Zajednice, država članica i različitih ekonomski zainteresovanih strana da bi se stvorio integrisaniji operativni zračni prostor: Jedinostveno europsko nebo.

(9) Kad države članice preduzimaju aktivnosti da bi osigurale udovoljavanje zahtjevima Zajednice, nadležna tijela koja vrše verifikaciju udovoljavanja bi trebale biti dovoljno nezavisne od pružalaca usluga zračne navigacije.

(10) Usluge zračne navigacije, posebno usluge zračnog prometa koje se mogu uporediti sa javnim upravnim vlastima, zahtijevaju funkcionalno ili strukturalno razdvajanje, a u različitim državama članicama su vlastizovane u veoma raznolikim pravnim formama.

(11) Kad su u vezi sa pružaocima usluga zračne navigacije potrebne nezavisne revizije, inspekcije koje vrše zvanični vlasti država članica nadležni za reviziju tamo gdje te usluge pruža administracija ili javno tijelo pod nadzorom gore pomenutih vlasta, trebaju se priznavati kao nezavisne revizije, bilo da se izvještaji sačinjeni pri reviziji objavljuju ili ne.

⁵ Vidi stranu 9 ovog Službenog glasnika

(12) Poželjno je da se Jedinostveno europsko nebo proširi na treće europske zemlje, bilo u okviru učešća Zajednice u radu Eurocontrola, nakon što Zajednica pristupi Eurocontrolu, ili pomoću sporazuma sklopljenih između Zajednice i tih zemalja.

(13) Pristup Zajednice Eurocontrolu je jedna važna komponenta u stvaranju paneuropskog zračnog prostora.

(14) U procesu stvaranja jedinstvenog europskog neba, tamo gdje je to prikladno, zajednica bi trebala razviti najviši nivo saradnje sa Eurocontrolom da bi osigurala uskladjivanje napora na regulativi i dosljedan pristup i da bi se izbjeglo dupliciranje između dvije strane.

(15) U skladu sa zaključcima grupe na visokom nivou, Eurocontrol je tijelo koje posjeduje odgovarajuću stručnost da može podržati Zajednicu u njenoj ulozi regulatora. U skladu s tim, trebalo bi izraditi provedbena pravila za pitanja koja spadaju u nadležnosti Eurocontrola koje su rezultat mandata datog toj vlastizaciji, pod uslovom da budu uključena u okvir saradnje između Komisije i Eurocontrola.

(16) Pravljenje nacrti mjera neophodnih da bi se stvorilo jedinstveno europsko nebo zahtijeva široke konsultacije strana zainteresovanih u ekonomskom i socijalnom smislu.

(17) Na odgovarajući način bi trebalo obavijestiti i konsultovati socijalne partnere o svim mjerama koje imaju značajne socijalne implikacije. Sektorski komitet za dijalog (*Sectoral Dialogue Committee*) osnovan na osnovu odluke Komisije 1998/500/EC od 20. svibnja 1998. o uspostavljanju sektorskog komiteta za dijalog koji će promovisati dijalog između socijalnih partnera na europskom nivou⁶ također treba biti konsultovan.

(18) Zainteresovane strane kao što su pružaoci usluga zračne navigacije, korisnici zračnog prostora, aerodromi, proizvodna industrija i tijela koja predstavljaju profesionalno osoblje trebaju imati mogućnost da obavijeste Komisiju o tehničkim aspektima implementacije Jedinostvenog europskog neba.

(19) Djelovanje sistema službi zračne navigacije kao cjeline na europskom nivou bi trebalo redovno biti procjenjivano, obraćajući dužnu pažnju na održavanje visokog nivoa bezbjednosti, da bi se provjerila efektivnost usvojenih mjera i da bi se predložile daljne mjere.

(20) Sankcije predviđene za narušavanje ovog propisa i mjere spomenute u članku 3 trebaju biti efektivne, srazmjerne i preventivne, a da ne umanjuju bezbjednost letenja (*safety*).

(21) Uticaj mjera preduzetih u primjeni ovog propisa treba ocjenjivati na osnovu izvještaja koje će Komisija redovno podnositi.

(22) Ovaj propis ne utiče na ovlaštenje država članica da usvajaju odredbe vezane za vlastizaciju svojih oružanih snaga. Ovo ovlaštenje može navesti države članice da usvoje mjere koje će njihovim vojnim snagama osigurati dovoljno zračnog prostora za odgovarajuće potrebe obrazovanja i obuke. Stoga treba donijeti odredbu koja bi bila zaštitna klauzula koja će omogućavati korištenje ovog ovlaštenja.

(23) Kraljevina Španija i Ujedinjeno Kraljevstvo su 2. prosinca 1987. u Londonu u zajedničkoj deklaraciji koju su izdali ministri inostranih poslova te dvije zemlje dogovorili rješenja za bolju saradnju pri korištenju aerodroma Gibraltar. Takva rješenja tek treba da se počnu primjenjivati.

⁶ OJ L 225, 12.8.1998, p. 27.

(24) Pošto države članice, iz razloga transnacionalnog obima aktivnosti, ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti cilj ovog propisa, to jest stvaranje Jedinственog europskog neba, i pošto se on stoga može bolje ostvariti na nivou Zajednice, u isto vrijeme ostavljajući mogućnost da detaljna provedbena pravila uzmu u obzir specifično stanje na terenu, Zajednica može usvojiti mjere u skladu sa principom subsidiarnosti koji je dat u članku 5 ugovora. U skladu sa principom srazmjernosti koje je određen ovim člankom, ovaj propis ne izlazi iz okvira onoga što je neophodno da bi se postigao ovaj cilj.

(25) Mjere neophodne za provodjenje ovog propisa trebaju biti usvojene u skladu sa odlukom Vijeća 1999/468/EC od 28. juna 1999. godine koja određuje procedure za primjenu provedbenih ovlaštenja prenešenih na Komisiju⁷.

(26) Članak 8(2) Standardnih pravila za procedure za komitete⁸ ustanovljen pri primjeni članka 7(1) odluke 1999/468/EC daje standardno pravilo prema kome predsjedavajući komiteta može odlučiti da na sastanak tog komiteta pozove treće strane. Kad je to prikladno, predsjedavajući Komiteta za jedinstveno europsko nebo treba pozvati predstavnike Eurocontrola da učestvuju na sastancima kao posmatrači ili kao stručnjaci,

SU USVOJILI OVAJ PROPIS:

Članak 1.

Cilj i predmet

1. Cilj inicijative jedinstvenog europskog neba je da se unaprijede postojeći standardi bezbjednosti letenja i ukupne efikasnosti opšteg zračnog prometa u Europi, da se optimalno koriste kapaciteti udovoljavajući zahtjevima svih korisnika zračnog prostora i da se minimizuju kašnjenja. Težeći ovom cilju, namjera ovog propisa je da uspostavi harmoničan regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba do 31. prosinca 2004. godine.

2. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članku 3 neće uticati na suverenitet država nad njihovim zračnim prostorom i na zahtjeve država članica vezane za javni poredak, javnu bezbjednost i na pitanja odbrane, definisana u članku 13. Ovaj propis i gore navedene mjere se ne bave vojnim operacijama i obukom.

3. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u u članku 3 neće uticati na prava i dužnosti država članica po Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz Čikaga 1944.

4. Podrazumijeva se da primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članku 3 na aerodrom Gibraltar neće štetno uticati na pravne pozicije Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva kad se radi o sporu vezanom za suverenitet nad teritorijom na kojoj se aerodrom nalazi.

5. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u u članku 3 na aerodrom Gibraltar biti će suspendovana dok ne stupe na snagu rješenja data u zajedničkoj deklaraciji koju su izdali ministri inostranih poslova Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva 2. prosinca 1987.

⁷ OJ L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁸ OJ C 38, 6.2.2001, p. 3.

Vlade Španije i Ujedinjenog Kraljevstva će obavijestiti Savjet o tom datumu stupanja na snagu.

Članak 2.

Definicije

U svrhu ovog proposa i mjera navedenih u članku 3, sljedeće definicije će se se primjenjivati:

1. 'Službe kontrole letenja (ATC)' označava usluge pruženu u svrhu:
 - a) Sprječavanja sudara:
 - između zrakoplova, i
 - na manevarskoj površini između zrakoplova i prepreka; i
 - b) Poboljšanja i održavanja urednog protoka zračnog saobraćaja;
2. 'Aerodromska kontrola letenja' označava usluge ATC za aerodromski saobraćaj;
3. 'Usluge zrakoplovnih informacija' označavaju službu uspostavljenu unutar definisanog područja pokrivanja, koja je odgovorna za davanje zrakoplovnih informacija i padataka neophodnih za sigurnu, pravilnu i efikasnu zračnu navigaciju;
4. 'Usluge zračne navigacije' označava usluge kontrole letenja, službe za komunikaciju, navigaciju i nadzor, meteorološke službe za zračnu navigaciju i službe zrakoplovnih informacija;
5. 'Pružaoци usluga zračne navigacije' označava bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge zračne navigacije za generalni zračni saobraćaj;
6. 'Blok zračnog prostora' označava zračni prostor definiranih dimenzija, u prostoru i vremenu, unutar kojeg se pružaju usluge zračne navigacije;
7. 'Upravljanje zračnim prostorom' označava planiranu funkciju sa primarnim ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora sa podjelom vremena i segregaciju zračnog prostora među različitim kategorijama korisnika zračnog prostora na osnovu kratkoročnih potreba;
8. 'Korisnici zračnog prostora' označava sve zrakoplove koji operiraju kao generalni zračni saobraćaj;
9. 'Upravljanje tokom zračnog saobraćaja' označava funkciju uspostavljenu sa ciljem doprinošenja sigurnom, urednom i poboljšanom toku zračnog prometa osiguravajući da je AIC kapacitet iskorišten maksimalno i da je količina prometa kompatibilna sa kapacitetima deklariranim od strane odgovarajućeg pružaoca usluga kontrole letenja;
10. 'Upravljanje zračnim prometom' označava skupljanje zračnih funkcija i onih na zemlju (kontrola letenja, upravljanje zračnim prostorom i upravljanje tokom zračnog saobraćaja) koji su neophodni za osiguravanje sigurnog i efikasnog kretanja zrakoplova tokom svih faza operacija;

11. 'Službe kontrole letenja' označava razne službe zrakoplovnih informacija, službe uzbunjivanje, savjetodavne službe kontrole letenja i ATC službe (oblasna, prilazna i aerodromska kontrola letenja);
12. 'Oblasna kontrola letenja' označava AIC službu za kontrolirane letove u bloku zračnog prostora;
13. 'Prilazna kontrola letenja' označava ATC službu za kontrolirane dijelove leta pri slijetanju i polijetanju;
14. 'Skup službi' označava dvije ili više službi zračne navigacije;
15. 'Certifikat' označava dokument koji je izdala država članica u bilo kojoj formi koja je u skladu sa nacionalnim zakonom, koji potvrđuje da pružatelj usluga zračne navigacije ispunjava zahtjeve za vršenje te usluge;
16. 'Servisi za komunikacije' označavaju zrakoplovne fikse i mobilne servise koji omogućavaju komunikaciju zemlja – zemlja, zrak – zemlja i zrak – zrak za ATC svrhe;
17. 'Mreža za upravljanje europskim zračnim prometom' (EATMN) označava kolekciju sistema navedenih u aneksu propisa (EC) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. godine o interoperabilnosti mreže za upravljanje europskim zračnim prometom (Propis o interoperabilnosti) ⁽¹⁾ omogućujući da se pružaju usluge zračne navigacije u Zajednici, uključujući interfejs na granicama sa trećim zemljama;
18. 'Koncept operacije' znači kriterij za operativnu upotrebu EATMN-a ili njegovog dijela;
19. 'Sastavni dijelovi' označava opipljive predmete kao što je hardver i neopipljive predmete kao što je softver o kojim ovisi interoperabilnosti EATMN-a;

⁽¹⁾ Vidi stranu 33 Službenog glasnika

20. 'Eurocontrol' je europska vlastizacija za sigurnost zračne navigacije, uspostavljena Međunarodnom Konvencijom 13. prosinca 1960. godine radi suradnje u polju sigurnosti zračne navigacije ⁽¹⁾

21. 'Eurocontrolovi principi za uspostavljanje troškovnika za naplate troškova rutne opreme i proračun jediničnih troškova' označava principe kao što je navedeno u dokumentu br. 99.60.01/01 od 1. kolovoza 1999. godine, izdat od Eurocontrol-a;

22. 'Fleksibilna upotreba zračnog prostora' označava koncept upravljanja zračnim prostorom koji se primjenjuje u području Europske konferencije civilnog zrakoplovstva, kao što je navedeno u prvom izdanju 'Priručnika za upravljanje zračnim prostorom – primjena koncepta fleksibilne upotrebe zračnog prostora' od 5. veljače 1996. godine, koji je izdao Eurocontrol;

23. 'Oblast informativne kontrole letenja' označava zračni prostor definiranih dimenzija unutar kojeg postoji služba letnih informacija i služba uzbunjivanja;

24. 'Nivo leta' označava površinu konstantnog atmosferskog pritiska koji je vezan za određeni pritisak od 1 013,2 hektopaskala i odvojen je od druge takve površine specifičnim intervalima pritiska;

25. 'Funkcionalni blokovi zračnog prostora' označavaju blokove zračnog prostora zasnovane na operativnim zahtjevima, reflektujući potrebu da se osigura više integrirano upravljanje zračnim prostorom bez obzira na postojeće granice;

26. 'Generalni zračni promet' označava svo kretanje civilnog zrakoplova, kao i kretanje državnih zrakoplova (uključujući vojne, carinske i policijske zrakoplove) kada se ovo kretanje odvija u skladu sa procedurama ICAO-a;

27. 'ICAO' označava Međunarodnu vlastizaciju za civilno zrakoplovstvo koja je uspostavljena Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, 1944. godine;

(¹) Konvencija modificirana protokolom od 12. veljače 1981. godine i revidirana protokolom od 27. lipnja 1997. godine

28. 'Interoperabilnost' označava skup funkcionalnih, tehničkih i operativnih osobina zahtjevanom sistemom i sastavnim dijelovima EATMN i procedurama za svoje operacije, kako bi se omogućile sigurne, smislene i efikasne operacije. Interoperabilnost se postiže usklađivanjem sistema i sastavnih dijelova sa važnim zahtjevima;

29. 'Meteorološka služba' označava onu opremu i usluge koji osiguravaju zrakoplovu meteorološke prognoze, izvještaje i osmatranja kao i sve druge meteorološke informacije i podatke koje osiguravaju države za zrakoplovnu upotrebu;

30. 'Navigacione službe' označavaju opremu i usluge koje zrakoplovu osiguravaju informacije o poziciji i proračunu vremena;

31. 'Operativni podaci' označavaju informacije u vezi svih faza leta pri kojima je neophodno donositi operativne odluke od strane pružatelja usluga zračne navigacije, korisnika zračnog prostora, aerodromskih operatora i drugih učesnika;

32. 'Procedure', kada se koristi u konceptu propisa interoperabilnosti, označavaju standardne metode za tehničku ili operativnu upotrebu sistema, u kontekstu dogovorenih i odobrenih koncepta operacije koja zahtjeva jednoobraznu implementaciju kroz EATMN;

33. 'Stavljanje u rad' označava prvu operativnu upotrebu nakon početne instalacije ili nadogradnje sistema;

34. 'Rutna mreža' označava mrežu određenih ruta za usmjeravanje protoka generalnog zračnog prometa kako je neophodno za pružanje usluga ATC;
35. 'Pravac' označava izabranu liniju puta kojom će letjeti zrakoplov;
36. 'Potpune operacije' označavaju operacije EATMN-a na takav način da funkcije iz perspektive korisnika izgledaju kao da je u pitanju jedno tijelo;
37. 'Sektor' označava dio kontroliranog područja i/ili oblasti informativne kontrole letenja/gornja oblast;
38. 'Službe nadzora' označavaju onu opremu i usluge koje se koriste da bi se odredila određena pozicija zrakoplova kako bi se osiguralo sigurno razdvajanje;
39. 'Sistem' označava skupljanje zračnih i zemaljskih dijelova, kao i opreme smještene u prostoru, što daje podršku službama zračne navigacije za sve faze leta;
40. 'Nadogradnja' označava modifikaciju koja mijenja operativne karakteristike sistema.

Članak 3.

Područje djelovanja Zajednice

1. Ovaj propis uspostavlja usklađen regulatorni okvir za stvaranje Jedinog europskog neba zajedno sa:
- (a) Propis (EC) broj 551/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. godine u vezi vlastizacije i upotrebe zračnog prostora u Jedinom europskom nebu (Propis o zračnom prostoru) ⁽¹⁾;
 - (b) Propis (EC) broj 550/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. godine u vezi pružanja usluga zračne navigacije u Jedinom europskom nebu (Propis o pružanju usluga) ⁽²⁾;
 - (c) Propis (EC) broj 552/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. godine u vezi interoperabilnosti o Mreže upravljanja europskim zračnim prometom (Propis o interoperabilnosti)⁽³⁾;

i sa pravilima implementiranja koje je usvojila Komisija na osnovu ovog propisa i propisa gore navedenih.

2. Mjere navedene u paragrafu 1 primjenjivat će se u skladu sa odredbama ovog propisa.

Članak 4.

Državna nadzorna vlast

1. Države članice nominirat će ili odrediti tijelo ili tijela kao svoje državne nadzorne vlasti kako bi preuzeli zadatke zadate tim vlastima u skladu sa ovim propisom i u skladu sa mjerama navedenim u članku 3.

Državna nadzorna vlast biti će nezavisno od pružatelja usluga zračne navigacije. Ova nezavisnost će se postići kroz adekvatno odvajanje, najmanje na funkcionalnom nivou, između državnih nadzornih vlasti i tih pružatelja. Države članice će osigurati da državne nadzorne vlasti izvršavaju svoje ovlasti nepristrasno i transparentno.

(¹) Vidi stranu 20 ovog Službenog glasnika

(²) Vidi stranu 10 ovog Službenog glasnika

(³) Vidi stranu 26 ovog Službenog glasnika

2. Države članice će obavijestiti Komisiju o imenima i adresama državnih nadzornih vlasti,, kao i o izmjenama ovih podataka, i o mjerama koje se poduzimaju u skladu sa paragrafom 2.

Članak 5.

Procedure Komiteta

1. Komisija biti će određna od strane Komiteta za Jedinostveno nebo, u daljem tekstu 'Komitet', koja imati će dva predstavnika svih država članica i kojoj će predsjedavati predstavnik Komisije. Komitet će osigurati odgovarajuće razmatranje interesa svih kategorija korisnika.

2. Kada se napravi veza sa ovim paragrafom, članak 3 i 7 Odluke 1999/468/EC primjenjivat će se, uzimajući u obzir odredbe članka 8.

3. Kada se napravi veza sa ovim paragrafom, članak 5 i 7 Odluke 1999/468/EC primjenjivat će se, uzimajući u obzir odredbe članka 8.

Period naveden u Članku 5(6) Odluke 1999/468/EC odredit će se na jedan mjesec.

4. Komitet usvojiti će pravila procedure.

Članak 6.

Industrijsko konsultantsko tijelo

Bez predrasuda prema ulozi Komiteta i Eurocontrol-a, Komisija će uspostaviti 'industrijsko konsultantsko tijelo', kome će pružatelji usluga zračne navigacije, udruženja korisnika zračnog prostora, aerodromi, proizvođači, profesionalno osoblje i reprezentativna tijela, pripadati. Uloga ovog tijela biti će samo da savjetuje Komisiju o tehničkim aspektima implementacije Jedinstvenog europskog neba.

Članak 7.

Odnosi sa europskim trećim zemljama

Zajednica imati će za cilj i podržavati će proširenje Jedinštenog europskog neba na zemlje koje nisu članice Europske unije. Radi toga, nastojati će, ili unutar okvira sporazuma zaključenih sa susjednim trećim zemljama ili unutar konteksta Eurocontrol-a, da proširi područje ovog propisa i mjera koje se navode u članku 3, na ove zemlje.

Članak 8.

Pravila implementiranja

1. Za razvoj pravila imlementiranja prema članku 3 koji spada u odgovornosti Eurocontrol-a, Komisija će izdati mandate Eurocontrol-u određujući zadatke koje će izvršavati i njihov raspored. U vezi ovoga, on će nastojati da na najbolji način iskoristi aranžmane Eurocontrol-a za učešće i konsultacije svih zainteresiranih strana, kada ovi aranžmani odgovaraju praksama Komisije u vezi procedura transparentnosti i konsultacija i nisu u sukobu sa njegovim institucionalnim obavezama. Komisija će raditi u skladu sa procedurom navedenom u Članku 5(2).

2. Na osnovu rada izvršenog u skladu sa paragrafom 1, odluka o primjeni rezultata takvog rada unutar Zajednice i rok za implementaciju će se uraditi u skladu sa procedurama iz članka 5(3). Ove odluke biti će objavljene u *Službenom glasniku Europske unije*.

3. Uprkos paragrafu 2, ako Eurocontrol ne može prihvatiti mandat koji im je dat u skladu sa paragrafom 1, ili ako Komisija uz konsultacije sa Komitetom, smatra da

- (a) ako posao koji se vrši u skladu sa mandatom ne napreduje na zadovoljavajući način u odnosu na date rokove, ili
- (b) ako rezultati izvršenog posla nisu adekvatni,

Komisija, radeći u skladu sa procedurom navedenom u članku 5(3), može usvojiti alternativne mjere kako bi se postigli ciljevi datog mandata.

4. Za razvoj pravila implementiranja prema članku 3 koji spada u nadležnost Eurocontrol-a, Komisija će djelovati u skladu sa procedurom navedenom u članku 5(3).

Članak 9.

Sankcije

Sankcije koje države članice mogu nametnuti za ne poštivanje ovog propisa i mjera navedenih u članku 3, od strane korisnika zračnom prostora i pružatelja usluga biti će efikasne, srazmjerne i odvraćajuće.

Članak 10.

Konsultacija sa zainteresiranim stranama (stakeholders)

Države članice, radeći u skladu sa svojim državnim legislativama, i Komisija će uspostaviti mehanizam za konsultacije da odgovarajuće učešće zainteresiranih strana (stakeholders) u implementaciji Jedinog evropskog neba.

Te zainteresirane strane (stakeholders) mogu biti:

- pružatelji usluga zračne navigacije,
- korisnici zračnog prostora,
- aerodromi,
- proizvođačka industrija, i
- tijela predstavnika profesionalnog osoblja.

Konsultacije sa zainteresiranim stranama (stakeholders) će pokriti, naročito razvoj i uvođenje novih koncepta i tehnologija u EATMN.

Članak 11.

Pregled izvedbe

1. Komisija će osigurati pregled i procjenu izvedbe zračne navigacije, izvlačeći postojeće stručnjake Eurocontrol-a.
2. Analize informacija prikupljenih u svrhe navedene u paragrafu 1 imaju cilj da:
 - (a) dozvole upoređivanje i poboljšanje pružanja usluga zračne navigacije;
 - (b) pomognu pružateljima usluga zračne navigacije da pruže odgovarajuće usluge;
 - (c) poboljšaju proces konsultacija između korisnika zračnog prostora, pružatelja usluga zračne navigacije i aerodroma;
 - (d) dozvole identifikaciju i promociju najbolje prakse, uključujući poboljšanje sigurnosti, efikasnosti i kapaciteta.
3. Bez predrasuda prema pravima javnosti da pristupe dokumentima Komisije kako je navedeno u Propisu (EC) br. 1049/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. 05. 2001. godine koji se odnosi na pristup javnosti dokumentima Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽¹⁾, Komisija usvojiti će u skladu da procedurom navedenom u članku 5(3), mjere za distribuciju informacija navedenih u paragrafu 2, svim zainteresiranim stranama.

⁽¹⁾ OJ 145, 31.5.2001, p. 43.

Ovaj propis biti će obavezujući u potpunosti i izravno primjenjiv u svim državama članicama.

Članak 12.

Nadgledanje, kontrola i metodi procjene uticaja

1. Nadgledanje, kontrola i metodi procjene uticaja biti će zasnovani na podnošenju godišnjih izvještaja od država članica o implementaciji poduzetih aktivnosti u skladu sa ovim propisom i mjerama navedenim u Članku 3.
2. Komisija će periodično pregledati primjenu ovog propisa i mjera navedenih u Članku 3, i podnositi će izvještaj Europskom parlamentu i Vijeću, prvi put 20. 04. 2007. godine i od tada svake tri godine. U svrhu ovoga, Komisija može tražiti od država članica informacije, pored onih koje su sadržane u izvješćima koje oni podnose u skladu sa paragrafom 1.
3. U svrhu sastavljanja nacrtu izvještaja navedenih u paragrafu 2, Komisija će tražiti mišljenje Komiteta.
4. Izvješća će sadržati procjenu postignutih rezultata poduzetih aktivnosti u skladu sa ovim propisom uključujući odgovarajuće informacije o napretku u tom sektoru, posebno sa ekonomskog, socijalnog i tehnološkog aspekta, kao i sa aspekta zapošljavanja, kao i informacije o kvalitetu usluge u svjetlu originalnih ciljeva i sa pogledom na buduće potrebe.

Članak 13.

Zaštita

Ovaj propis neće spriječiti primjenu mjera od strane država članice do te mjere gdje su potrebne da štite suštinske sigurnosne i zaštitne interese. Takve mjere su naročito one koje su važne:

- za nadzor zračnog prostora koja je pod njegovom odgovornošću u skladu sa ICAO Regionalnim sporazumima o zračnoj navigaciji, uključujući sposobnost da otkrije, identificira i procjeni sve zrakoplove koji koriste takav zračni prostor, sa pogledom da štite sigurnost letova i da poduzimaju aktivnosti da osiguraju potrebe za sigurnošću i zaštitom,
- u slučaju ozbiljnih unutarnjih nemira koji utiču na čuvanje zakona i reda,
- u slučaju rata ili ozbiljnih međunarodnih tenzija koje vode ka prijetnji ratom,
- za ispunjenje međunarodnih obaveza države članice u vezi sa održavanjem mira i međunarodne sigurnosti,
- kako bi se sprovele vojne operacije i obuke, uključujući neophodne mogućnosti za vježbe.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ovaj propis će stupiti na snagu 20 dana od objavljivanja u Službenom glasniku Eurposke unije.

U Strazburu, 10. 02. 2004. godine

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE